

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		FELELŐS SZERKESZTŐ Dr. GAAL ENDRE.	M megjelenik minden vasárnap. Kéziratok nem adatkak vissza.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dr. Gaal Endre lakásán (Szvoboda József-ház, Csikszereda), hvő a lap szellemi részét illető közlemények, hirdetések, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.
Egész évre	8 korona.			
Félévre	4 korona.			
Negyedévre	2 korona.			
Egyes szám ára 16 fillér.				

Búcsú Darányi minisztertől.

Immár elmenesztett Darányi földművelésügyi miniszter is, csak úgy né járunk, mint Treforttal, ki az első híreszteléstől kezdve még vagy 10 évig űlte meg a bársónyszéket. Lehet, hogy Darányi élete is ily szívós lesz, de nekünk itt a Székelyföldön legkisebb okunk sincs az akadémikus ur távozása felett fájó könyveket hullatni, sőt nem csalódunk, ha azt mondjuk, hogy maradása lenne ránk nézve végzetes.

Ez az ur szertelen ambíciójában behizelegte magát a nép atyjának, s mint ilyen az első csapást abban mérte a székelői közbiratokosságra, hogy az annyira megbélyegző miniszteri segélyakciót kiterjesztette a székelyföldre is, és a székelőt párhuzamba állította a ruthénnel. Eltekintve attól, hogy ez az ominozus tévedés az országnak sok százezerre menő kártokozott, s ha az egy céltalanul garasonkint kidobott pénz egy összegben fordított valamely nagyobb állandó jellegű gyáripari célra, nevét igazán maradandóvá tette volna: az apró kedvezmények csak a legalsóbb osztály javára szolgáltak, s mert azok csaknem állandó jellegűvé lettek, azt az eddigi munkától elvonták, a tétlenségre, tunyaságra ösztönözték s igyekezete ma már csak arra terjed, hogy magának a mindennapi pálinkát megszeresse, miután fentartásáról a magyar állam gondoskodik. Így lett a székelyföldön legdrágább a munkabér az egész országban, s így lesz kuldusabbá a székelői középosztály napról napra a Darányi ur dicsőségére.

De ez még nem volna valami helyrehozhatatlan nagy baj, hanem végzetes bajt és ártalmat okozott ez az ur abban, hogy soha sem voltak kiforrott önálló eszméi, a közgazdaság irányításában nem volt célja, hogy úgy mondjuk politikai érzéke, hanem elfogadta mindazokat a téves nézeteket, kétes értékű eszméket, amelyek egyik és másik nagyképű tanácsosa sőt itkára által kicicomázva terjesztettek be. Így született a mezőrendőrségi törvény és így keletkezett az erdőtörvény szerencsétlen novellája, és az arányosítási törvény módosítása.

Hogy mi az a mezőrendőrségi törvény, s minő körülmények között látott napvilágot, nem kell hosszasan fejtegetnünk. Az egyházjogi törvények által felkavart kaoszban született az meg, 48 óra alatt testet öltött, s ez a sietség nemcsak fésületlenségén, hanem szegényes félszűzességében is szakaszról szakaszra meglátszik. Nem összefüggő, nem egymásból folyó, mintha egy nagyobb munkának kiszakított lapja volna minden fejezete, homályos kidolgozatlan. Váza a közbiratokossági rendszer, s azokból a korhad, születte gerendákból van össze-

állítva, mely 48 előtt sem voltak hordképesek, s most a huszadik században épen használhatatlanok, innen van, hogy a hatóságok félnek alkalmazásától, mert első sorban azokat temetné maga alá a kiknek érdekében felépítették.

Közbiratokossági rendszer! az abszolútizmus által eltemetett ököljog életre hívása. Ha ezzel a nyers erővel még kísérletezni akart, körül kellett volna venni mindazokkal a biztosító intézkedésekkel, melyek a duhajkodó önkényt képesek visszazoritani ártalmatlan helyére. De nem, e helyett szabad kezét engedett a rakoncátlanságnak, beállította az üssedvágjad intézményét, s ebben a közvagyont oly prédának tette ki, mely mindenképp inkább részletet abban, csak a tulajdonképeni jogosultat nem.

Pedig nem kellett volna más, az egész intézményt a közigazgatás szigorú ellenőrzése alá rendelni, a biratokossági tanácsot az előjárásból összeállítani. A szolgabíró, az alispán vaskeze megbabonázhatná az immár száz alakban nyilvánuló visszaélést. De nekünk arányosítás kell, nekünk mindenben bírói intézkedés kell, azonban azt a gyűlölködést, azt a kiadást a mi ezekkel jár, ki vegye magára? melyik közbiratokos nyuljon a darázs-fészekbe? és ki tegye ki magát a durva meglámadásnak, sőt ennél még többnek is? Ezeket s az ehhez hasonlókat elfeledte a nép atyja, vagy ha gondolta is, csak egyes helyi nehézségeknek tartotta, s ime azóta ezerféle alakban mutatkozik általános csapása.

De ennél még zaklatóbb még kihívóbb az erdőtervény novellája. Az alatt a cég alatt, hogy a messze jövőnek biztosítja az erdők fenmaradását, egy egész nagy apparátust erőszakolt az országra, s bár annak 5. §-sa biztosítja a tulajdonosnak az erdők állagával — mi lehet ez — való szabad rendelkezést, mégis az értékesítés annyi kérelmezéssel, akora huzavonával van összekötve, hogy a rendelkezési jog teljesen illuzoriusá válik s minden esetben a legkihívóbb önkénykedéssel jár. Hát még az erdei lopás, eddig ismeretlen volt, most mindennapi kenyérünk! Ez a szerencsétlen törvény is a közbiratokossági rendszeren alapszik s ebben annyira ment, hogy tüzzel-vassal immár minden községben megalakította a közbiratokosságot, s ide is behozta a nyers erőszak jogát, hogy a tulajdonos még azzal se rendelkezhesse mit a törvényhozás nem érintett. Akárki meglássa a két ujnyi fokok végrehajtási utasítást, elijed rajta, hogy 63. §-s törvényt miért kellett értékéből így kivételköztetni. Azért, mert két ur bogaras eszméit nem csempészheté bele a törvény szövegébe s annak valahol ki kellett törni, hogy kelevény ne támadjon; és a nép atyja ezt tűrte, mert a párhuzamos községi és bir-

atokossági előjárásággal meg kellett ömni az addig életerős községeket.

Ennek a híres novellának alapja szintén az állami önkény, elkezdve a közbiratokosság megalakulásától a panaszjogig. A szavazás, a határozatok felfüggesztése, a rendkívüli fahasználat, az értékesítés, a pótdadók, a becsérték önkényű kiszámítása, az árverés utáni értékesítés stb. stb. mind de mind egy egy megesontosodott intézkedése a miniszteri önkénynek, s a végrehajtásnál ember legyen a talpán az a tulajdonos, a ki valamelyik kiálló szirtbe bele nem ütközik.

És ezeknél még — ha lehet — csunyasabb az a torzszülött, a melyet 1908. évi VII. t.-c. alatt van szerencsétlenségünk ismerni, s a mely az igazság és földművelésügyi miniszteriumok szegényes eszmévilágát tárja fel előttünk. Hát azt hiszi Darányi volt földművelésügyi miniszter ur, hogy csak ő vagy ügyefogyott gárdája képes felismerni, hogy egyik, vagy másik községre hasznos-e és célszerűen keresztülvihető-e a tagosítás? Annak az okulata kommisszióknak, több belátása van, mint a félszázados tapasztalaton alapuló gyakorlatnak? mit tudja az a magyarországi, szebeni és kolozsvári ember, milyen természete van a szentimrei avagy sztsimoni határnak? az beszél hasból, a tulajdonosok beszélnek tapasztalásból. — Ugyan miért nem engediek beleszólást a belügyminiszternek is közrendészeti okból, ennek is van annyi jogosultsága, mint a földművelésügyi kotnyeleskedésnek. Egyik olyan tehetetlen gyámkodás mint a másik.

És ha a földművelésügyi miniszter a tagosítást nem találja célszerűnek, ugyan miért szökkenik fel a megengedhetőség mértéke 1/4-ről felerészre? Mi ennek az oka? Mi itt az elfogadható és megnyugtató elv? Mert a miniszter akarata csak oknak nem tekinthető?

És még ezen is tullicitál a 6. §. hetedik kikezdése. Ha a miniszter ur ballábal fel fel, s kimondja a vétőt, az állami törvényhatósági és községi vagyon stb. stb. miért számíttatnak a tagosítást ellenzők biratokához? Mi ennek az észszerű oka akkor, midőn a tulajdon szabadságát biztosító törvények érvényben hagytak? Igazi osztrák elv, Bécs megtagadja Magyarország minden jogos kívánságát, a földművelési miniszter megtagadja a község élelftételeit.

Ne gondolja se Darányi ur, se környezete, hogy ennek a rémséges atyáskodásnak célját ne ismernők, de higye el nekünk Darányi ur és környezete, hogy a Székelyföldnek ez az 5-6 évi atyáskodás sokkal többet ártott, mint az 1850-től 1866-ig tartott összes abszolút intézkedések. És azt se gondolja Darányi ur és környezete, hogy mindezeket csak felté-

telezzük, mert a hivatalos jelentések mást mondanak. Hát hogy az Isten csodájába ne tömjénezzenek a főispánok, a kirendelt-ségek a miniszteri ambiciónak, amikor jól éneik utána kevés munka és nagy reklám mellett; de vigyázzon is Darányi ur és környezete, mert könnyen Tisza István sorsára jut, ki vakon hitt a főispánoknak, s midőn észrevette magát, már akkor hoppon volt. A főispán az az ember a vármegyében, ki az ügymenetekről legkésőbb értesül.

Mint törvényeket tiszteljük, amíg érvényben állanak s a végrehajtás ellen kifogást nem is teszünk, csakis a távozó Darányi miniszter urat kísérik be az akadémiába népboldogító tudományával, de ebben egyszerűsmin rámutatunk tévedéseire, hogy utódja okuljon s tudja a hibát legalább hol keresni.

Politikai hírek.

Meg van az új kormány!

A király elfogadta gróf Khuen előterjesztett miniszteri listát. Ezek szerint az új kormány a következőleg alakult meg:

Miniszterelnök, belügy, király személye körülüli és horvát miniszter Khuen Héderváry. Pénzügyminiszter dr. Lukács László. Igazságügy és közoktatás Székely Ferenc. Kereskedelmi Hieronymi Károly. Földművelésügyi báró Serényi Béla. Honvédelmi Hazay Samu.

Héderváry programja.

Az új kormány minden valószínűség szerint szombaton mutatkozik be a házban. Programja még nem ismeretes, ezt csak a képviselőházban akarja megismertetni, ha nem hallgatják meg akkor a főrendiházban mondja el.

Héderváry az általános választójog alapján áll. Közigazgatási reformokat is tervez, a vármegyei tisztviselők helyzetét kívánja megváltoztatni azáltal, hogy kinevezés útján felmenti őket a választás bizonytalanságaitól. Igazságügyi téren is reformokat tervez a kodifikálásra váró magánjog és polgári perrendtartás terén. A vármegyei szervezése idejére szerelné Héderváry a Házat együtt tartani, de ha nem sikerül, el van határozva királyi kéziratral be-rekeszteni az ülészakot s a Házat ez esetben február végén oszlatná fel.

Héderváry és a pártok.

Az összes politikai pártok meg vannak győződve arról, hogy Héderváry vállalkozása kudarcra fog végződni. A Kossuth-párt óriási viharra készül fogadni az új kormányt bemutatókozása alkalmából.

A függetlenségek egyesülése.

A Héderváry kormány kinevezése folytán állandóan napirenden van a két párt árnyalat egyesítése. A Kossuth-párt álláspontja, hogy Justhnak kell közeledni, miért a Kossuth neve elválhatatlanul egybeforrott a függetlenség tö-rekvésszel.

Kőbányai sör- és ásványviz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest, V., Báthory-u. 5. || Hagenmacher kőbányai és budafoki sörgyarak r. t.

Főraktár Csikszereda részére: FÄHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyzék, azonnali palaacsere mellett: Kászoni Salutáris és Répáti 1 literes palackban 20 fillér, félliteres palackban 17 fillér, nagybani vételnél árendemény.

Ezen gyógyvizeken kívül kaphatók még: Borszöki, Baross, Borhegy, Előpatak, Gloria, Fehérkői, Felsőrákosi Mária, Böholt, Kászonyakabfalva borpatoki, Hargitaliget, Matild, Székely Selters és Sztójkal gyógyvizek.

Kapható hordóban és naponta friss töltésű palackban az ország-szerzte elsőrendű minőségűnek elismert Hagenmacher-féle következő fajta sörök:

„Király”-sör. — „Salon á la”-sör. — „Pilsen”-sör. — „Bajor”-sör.

Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállítva értendők.

Színház.

Az elmúlt heti műsor, úgy változatosság, mint az előadások jósága tekintetében hasonló volt az előzőkhöz, mit a közönség meleg érdeklődéssel jutalmazott.

Szombaton az »Erdészleány« ment itt először zsufoolt ház mellett, jó előadásban. A címszerepet Jobbay játszotta s értékes tolettjeiben könnyedén, biztosan mozgott a színpadon. Kiszerepében csodás alakítást produkált Sugár Aranka; Baróti ügyesen játszott a szabó szerepében. Kedves volt Kürthy, Zilahy, kinek császára legjobb alakításai közül való volt.

Vasárnap délután »A bajusz« ment. A most is teljes számban megjelenő apróság már nem mulatott oly jól, mint az előző héten, minek oka az, hogy a darabot kevés körültekintéssel választották meg. A Liliomfi a vasárnap délutáni közönségnek megfelelőbb volt, mint »A bajusz.« A szereplők jól játszottak.

Este egy ujdonságot, a »Sári bíró« adták. Móríc Zsigmond vigjátékát Budapest és Kolozsvár közönsége nagy tetszéssel fogadta, mert benne a népelet igaz rajzát, a nagyvárosokban soha nem hallott hangon előadva élvezhette a színpadról.

A mi közönségünkre azonban, amely a nép alsó rétegeibe szorosan beékelve él s alkalma van napról-napra vele érintkezni, tájékolásán, érdekes kiejtésén, szokásain, egészséges humorán, babonáján nevetni; intenzívebb hatást nem tett a darab.

A címszerepet Bogyo játszta, ki a jó lelki, béketűrő és éppen azért asszony kormány alatt lévő Sári bíró kitűnő maszkban, a szerzőtől előírt nyugodt, tipikus jó lelkűséggel dicséretesen személyesítette meg.

Feleségét Sugár Aranka játszotta. Sugár erős, igazi tehetsége mellett szól ez az alakítása is. A tul takarékos, férje jó lelkűségét gyámoltalanságnak néző, egészséges eszű, de amellet erősen rafinált bírónál biztos tudással, hűen, úgy mint azt az életben látjuk hozta színre. Sugár művészi kvalitásait, mint minden alkalommal, úgy most is méltóan bámulta meg a közönség.

Pengő Kovácsot Szathmáry játszotta ez alkalommal is jól alakítva. Varjuban, Baróti maszkban, játékban a többi alakításával egy szinten állt. Kedves, megnyerő játékot mutatott be Bónyi és Paál Erzsé, kik ez alkalommal páratlanul jók voltak s a közönség simpatiját érdemelték ki.

Meg kell emlékezzünk a kis Klein Rezsőről, ki Pistát bátran, jó kedvvel játszta s tisztán érthetően beszélt.

A szereplők általában pedig mind jók voltak.

Hétfőn a »Hivatalnok urak« ment zónában másodsorban, minden tekintetben az elsőhöz hasonló előadásban.

Kedden két egy felvonásos a »Gyujtogató« és »A parasztszűz« ment. A gyujtogató közepes, a színész technikai ügyességének, sokoldalúságának bemutatására alkalmas, de különösebb érték nélküli darab. Bogyo becsületesen oldotta meg a rá váró feladatot s a közönség tehetséges drámai alakítását, maszkiro-

zasi ügyességét minden jelenése végén élénken tapsolta meg. Zilahy a bíró szerepét sok intelligentiával játszotta meg.

A második darab Mascagni operája sajnos tanuságot tett arról, hogy közönségünk jó része nem elég érett az operára. A szép zenét, melyet becsületesen, ambícióval játszott a zenekar, a közönség nem méltányolta, mert jó részben nem értette meg. Megengedjük, hogy a személyzet nem a legjobban volt disponálva, de mind e mellett falcs nélkül, szépen énekel s aki megpróbálta a finom hangulathoz alkalmazkodni, az érzelmet kifejező zene műanszáit a cselekménnyel, a jelenetek apróbb részleteit is figyelemmel kísérni és összegyeztetni, annak értékes és nem minden napi szórakozásban volt része. Különösen Sugár Aranka (Santura) éneke és játékában volt meg az opera minden követelménye, ki nagy énektudással, biztosan alakított. Turiddud Nagy Gyula énekelte szép csengő hanggal s ez alkalommal játékban is megfelelően.

Szerdán »A biboros«-t Luis Napoleon Parker négy felvonásos színművét hozták színre. A darab történelmi tárgyú és a gazdag, műpártoló, Medicsiek korában játszódik le. Luis Parker a katolikus vallás egyik legszebb, de legtöbbször támadott dogmáját, a gyonást viszi színre s a főszéges eszmék megírásához szükséges érzékkel és technikai tudással, nagy gondot fordítva a magas szöveg érzelmi fölkelésére s a főszégeset óva a nevelésgestől, fölényes bizottsággal írta meg darabját. Eltekintve a szerkesztett jelenetek hálás keresésétől, s hozzá véve a nyelvezet szépségeit, a korhűséget s a történelemben is szerepelt személyek igaz rajzát a darab értékes s irodalmilag becses termék.

A biboros Szathmáry játszotta s alakításában a Medicsiek ravaszága, korát felülmúló szépsége s nagyteremtése jó alakítóra talált. Értelmesen, szerepét jól átgondolva, végig zajos tetszés között játszotta, s szokott deklamálásából tetemes részt mellőzve s éppen ezért eddigi alakításain felül emelkedve szép játékban gyönyörödhöttünk. Legfeljebb több ravaszágot, számítását és fontolgatást kellett volna szerepében vinnie s akkor ósmert gyengesége a szavalásra való hajlam, egyáltalán nem lett volna érezhető.

A biboros anyját Szathmáryné, kissé fiatalos maszkírozással, de tehetséggel, a Medicsiek büszkeségével játszotta. Bónyi értelmes volt, Zilahy pedig leszebb sikereihez számíthatja a szerdait; Bogyo a lovagkor Tirozziát, a maga kegyetlen, erőszakos lelkével, szép játékban mutatta be.

Filibertát Arany Olga személyesítette. Stylszerű, szép ruhái, jó játéka s az áldozatkész szerelmet, szenvedést, sirást és naiv örömet igaz értekeiben ragyogató alakítása, most is dicséretet érdemel. Pár szavas szerepében Demeter feltűnően jó volt.

Különbent azt mondhatjuk a szereplőkről mind, kik egyöntetűen, szépen játszottak.

Csütörtökön a »Drótnélküli táviró« című francia bohózat ment. Bár a társulatnál is először került színre a darab, elég gördülékeny és jó volt az előadás, kellemetlenül hatott Jobbay

két betéte. Elsősorban nem talál egy francia bohózatba az ének-betét. A bohózatot éppen a gyors, gördülékeny előadás teszi élvezhetővé. Az ének-betét megszakítja az előadást, megzavarja a cselekmény gyors folyását, s a színészek a nyílt színen kellemetlen unatkozó pózba kell magukat vágják, mert a betét alatt szünetelvé a darab, kényszerülve vannak erre. Másodsorban olyan orfeumi nótának az élénkelése ellen, amilyen Jobbaynak az első betéte volt, egyenesen tiltakozunk a város jó ízlésű közönsége nevében. Mi még a színészeket a kultúra egyik terjesztőjének tudjuk, a haskuplé három strófája a legizléstelenebb trágárság, amely a csikszeredai színpadra nem való! Nem értjük a rendezőseget, amely pedig ez ideig kellő óvatossággal örködött a művészetbe illő nívót megtartani, hogyan vehetett ilyen betéteket a darabba fel. Szinte kellemetlenül esett nézni, hogy az első felvonás után a mamák szégyenkedve vitték haza leányaikat. Még azzal sem védelmezheti magát a rendezőség, hogy a darab nem frívól, hanem a betétek tették trágárrá.

Magáról az előadásról csak annyit írunk, hogy a szereplők helyeiket igen jól állották meg, Bogyo, Baróti, Galetta, Zilahy igen jók voltak. Jobbay csinos tolettjében hódított.

Színházi hírek.

Fehér Károly igazgató mindent elkövet, hogy közönségünk mindegyik fokozódó igényét kielégítse. A hátralévő szezonban olyan műsorban lesz részünk, amilyen kevés vidéki városnak jut. Az igazgató ugyanis megszerezte előadásra a főváros legújabb nagy sikert aratott darabjait, mint például a »Buredán számaras«, Szent Galleni kaland, Trenck báró, Luxemburgi gróf, Emberevő ujdonságokat, — azonkívül még e szezonban be fogja mutatni Molnár Ferencz a »Józsai, Doktor ur, Ördög immár világhírű szerzőjének legújabb szenzációs sikerű művét, a: Liliom, egy csirkefogó élete és halála című fővárosi történetét, melynek a budapesti Vígsház idei legnagyobb, diadalát aratta, s mely azóta a vidéki színpadokon így Kolozsváron, Aradon, Debrecenben, Pozsonyban stb. teljes sikert ért el. A kiváló mű hatását (amelyek előadására rendkívüli ambícióval készül a színtársulat) mi sem bizonyítja jobban minthogy bemutatására most egyszerre három külföldi elsőrangú színház készül Bécsben, Berlinben és Londonban. Molnár e legújabb művének előadását az igazgatóság február hó elejére tervezi.

HIREK.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Kovács Károly csikszeredai kir. törvényszéki joggyakornokot, a kézdivásárhelyi kir. törvényszékhez, díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Házasság.** Fülöp F. József állatorvos f. hó 30-án vezeti oltárhoz Straszer Rózsikát, Róth István és neje nevelt leányát Gyergyó-Alfaluban.

— **Kaszinó estély.** A csikszeredai Uri Kaszinó vigalmi bizottsága elhatározta, hogy eb-

ben a hónapban kaszinó estélyt nem tart. Oka ennek az, hogy nagyon közel esnek hozzá a csikszeredai ifjuság legény estélye. A jövő hónapban a rendes kaszinó estély 12-én lesz.

— **Előértekezlet a Gyergyóvidéki h. é. vasut ügyében.** Ismeretes előttünk az a mozgalom, amely Fábry Miklós mérnök terve szerint a déda-gyergyószentmiklósi vasútvonalból kiágazólag Gyergyótölgyes, illetve Borszékre egy helyérdekű vasut kiépítését célozza. Gyergyószentmiklós városának ágilis polgármestere és főjegyzője a szárnvonal kiépítése és Gyergyószentmiklóst illető hozzájárulás kérdésének megvitatására értekezletet hívott folyó hó 23-án össze. Örömmel üdvözljük a város vezetőségét, amely az oly fontos ügyben vezetőül lépett fel, mert így a nehéz vállalkozás sikeréhez több bizodalunk van. Ha majd az előértekezlet kedvezően foglal állást a vasut kiépítése kérdésében, akkor részletetesen foglalkozunk majd a kiépítés műszaki részleteivel is.

— **Dalárda.** Régen érzett szükségét óhajt pótolni az a városunkban megindult mozgalom, mely egy dalárda létrehozatalát célozza. A mozgalom vezetője dr. Ujjfalusi Jenő polgármester s a dalárda szervezésén Orbán Mihály m. kir. adótiszt fáradozik. A mozgalomnak már is jelentékeny eredménye van s reméljük, hogy az nem marad sikertelen.

— **Tisztújítás a gyergyószentmiklósi Kaszinóban.** A gyergyószentmiklósi Kaszinó f. hó 16-án tartotta évi rendes tisztújító közgyűlést. A tisztújítás az elmúlt év eredményével záródott, mert a Kaszinó tagjainak bizalma továbbra is a régi elnökséget és választmányt erősítette meg. A Kaszinó elnöke ezúttal is Csiky Dénes nagybirtokos lett. Titkár: Pongrácz Károly dr., pénztárnok: Lázár Péter, háznagy: Szeben Gerő, ügyész: Miklósy Viktor dr., jegyző: Lázár Gyula, könyvtáros: Frey Ferencz lett. Választmányi tagok lettek: dr. Tiltcher Ede, Puskás Adolf, Orel Dezső, dr. Nagy Lajos, dr. Dobribán Antal, dr. Fejér Mihály, Görög Joachim, dr. Bényei Károly, Merza Vilmos, Zakariás Lukács, Lázár János, Ferenczy István, Juhász Károly és dr. Gergely Elek.

— **A községi közig. tanfolyam vizsgálo bizottsága.** A m. kir. belügyminiszter a marosvásárhelyi községi közigazgatási tanfolyamon működő vizsgálo bizottságot 1910. évre a következőképpen nevezte ki. A vizsgálo bizottság elnöke a főispán, h. elnök Köllő Ignác alispán. A vizsgálo bizottság az előadókon kívül: Jakab Rudolf kuriai bíró, dr. Illyés Lőrinc tábla bíró, Deák Lajos kir. tanfelügyelő, Sztupjár Samu kir. főügyész helyettes, dr. Sebess Jenő ügyvéd, dr. Udvarhelyi Dezső kir. ügyész, dr. Brada Sándor és dr. Ferenc Mihály Zsigmond ügyvédek, Jenei Kálmán és Rozsnyai István főszolgabíró, Orbán Balázs vm. I. aljegyző, dr. Szenner József vm. aljegyző, Bakó András körjegyző, Szenner János körjegyző és Dósa László műszaki tanácsos.

— **Táncmulatságok.** Csikdelne Ifjusági Egyesülete 1910. évi január hó 29-én az állami iskola nagytermében saját pénzátára javára színelőadással egybekötött tánc-estélyt rendez. —

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRCAJA.

Öreg költőnek.

Mint sudár fa, mely a tarka réten
Majd eleped az egyedülletben,
Egyre vár, vár, valami más fára
Te is olyan bus vagy olyan árva.

Egyedül vagy körülötted százan
Énekelve, versenyezve lábzan,
Csendül a rim, cafrangos a nóta,
Ó de mennyit változott azóta!

Uj időknek új nótája támadt.
Más manapság a gyönyör, s a bánat,
Valamikor a haza volt — minden,
De manapság osztoznak a kincsen
Őnös érdektaszigálás járja,
Megtépve az élet bokrétája!

Ó de azért ne tedd le a lantod,
Megcsendül még azon egy-két akkord,
Szomoró bár, borongós a hangja,
Tán szemédből könnyed is kicsalja;
Énekelj csak egyszerűn, merengőn,
Mint a madár éjszaka az erdön.

Lesz idő még, mikor újra éled,
Ami még volt, ami semmivé lett,
Tavaszi csókja átszáll a világon,

Rügy patazik a letartott ágon
Régi nótád lángra gyújtja bennünk
Azt az érzést, amit elfeledtünk.

Az aradi Golgotha.

(F. É.) Hatvan esztendeje épen. A magyar szabadságharcot letörték, két idegen nemzet vérengző zsoldoshada gázolt keresztül az ország utolsó reménységén, a nemzet hadseregén, a honvédeken. Elveszett minden. A világsí gyegyverletét követő idők gyászos, ncmaságában csak a mártírok utolsó sóhaja, a halálraitétek kivégzésére szánt golyók félelmetes süvítése, az akasztófák borzongató csikorgása hallatszott. A nemzet méltóságosan szenvedte el iztózatot fájdalomát. Zokszó, panaszhang csak elvéve örvendezteté meg az ország nyakára küldött vérengző hienákat.

Hatvan esztendeje épen. A dicső hadsereg tábornokai, minden nemzetközi jog ellenére, a kultúra, a műveltség örök szégyenére, bitón fejezte be dicsőséges életét. Bitófán a nemzet vezérei! Jeltelen sírban a magyar haza hősléklü fia.

Igy festett a kép ez előtt hatvan év előtt. A gyáva osztrák, ki ezer csatában, csupán csak hátát mutatta magyarnak, most az északi medve, az orosz segélyével letörte az ifju oroszzlánt s lihegő bosszúvágyát kéjelegve elégitette ki a lelancolt óriáson.

Mind egymásután, méltóságosan léptek a bttó alá. Tudatában annak, hogy ez a gaz mérenyület örök életűvé varázsolják valamennyit. A mártírok fennsleges glóriája ott ragyogott a homlokuk körül, s a halálfélelem egyetlen egyet sem torzított el, még a végső pillanatban sem.

Az aradi Golgotha! Tizenhárom stációja van, éppen úgy, mint a Megváltó Golgothájának. De itt a tizenhárom állomást egy-egy vitéz, hazájáért mindent feláldozó mártír jelképezte, a Golgotha utja pedig dicsőséges vérrózsákkal szegélyezve.

Meghalt mind, ki a magyar szabadságért küzdött. Mint orgyilkos zsványnyal úgy végezett az osztrák gyáva zsoldos hada. A tulerő, az idegen ország segélyét igénybe vevő álnok párdúc erejének tudatában merészen tekintett ocsmány cselekedete áldozatai felé. Mindent merészelt, mert az oroszlan béklyóba verve, tehetetlenül hevert előtte. Még az orosz szövetséges sem tudta kegyetlenségét végig nézni s szégyenkezve vonult vissza medvebarlangjába.

Hatvan esztendeje, hogy az aradi sikmező mártírok temetője lón. S a mártírok sugalata nem csalt. A bitón csuf halállal kimúlt tizenhárom dicső tábornok az örök halhatatlanság országába költözött. Ott élnek ök a nemzet kegyeletében. Ott az ifjak tüzes fantáziával teli lelkületében, ott az öregek már kihűlő, hunyó

parázként sercegő, de mindenkor forró érzületében.

Te dicső vértanui szeretett hazánknak, ti félistenek. Ti, akik a semmiből hadsereget tudtatok felállítani. Pénz nélkül felszerelni, gyakorlat nélkül kioktatni s száz meg száz győzelemre vezetni. Ti örök büszkeségei a történelemnek, örök dicsőségei a magyar nemzetnek. Tekintetek le reánk, gyöngye, erőtlén utódokra s lássátok a csillogó könnyeket szempilláinkon. Lássátok a megilletődés szent tüzet lobogni lelkünkben az emlékezés eme megszentelt napján.

Lássátok! S örvendjétek! Örvendjétek annak, hogy tinétek adatot az a szerencse, hogy örökéletűek lehettek egy kised, de érzelmeiben hatalmas nemzetnek. Örvendjétek, hogy a ti mártíromságotokból tanítjuk meg a fiainkat, az unokáinkat s a késő utódokat, hogy miképpen kell szeretni a hazát s minő áldozatokra képes a honfiai szeretet.

Az emlékezés eme fájo napján, büszkén köszöntünk titeket, tizenhárom tábornok! Emelt fővel, kipirult orcával lengetjük kalapjainkat felétek.

A fekete gyászposztóval bevont dobok izesztően peregnék. Most vonul fel a tizenhárom tábornok hóféhér pejlóvan. S a nemzet géniusza ott áll büszkén, boldogan, bátran, merészen s tisztellett hajtja meg előttük a golyózáporban foszlányokká tépett háromszínű lobogót.

Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli részvénytársaság, Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

***** Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba. *****

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorban ellen . . . . . 26 fillér	Borhegyi, lugyhajtó . . . . . 26 fillér	Horgász, étvágygerjesztő . . . . . 18 fillér
Borszéki Főkút, ásványvízek királya, közsévény ellen . . . . . 26 fillér	Bobolti, üdítő víz . . . . . 26 fillér	Kászónfőkút-Salutaris jód- és lithium tartalmú . . . . . 18 fillér
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen . . . . . 26 fillér	Előpataki, sárgóság ellen . . . . . 18 fillér	Répati, égvényes ásványvíz . . . . . 18 fillér
Bodóki Matild, alkális savanyúvíz . . . . . 18 fillér	Felsőrákosi Mária, légesőhurut ellen . . . . . 26 fillér	Székel-Selters, idült gyomorban ellen . . . . . 26 fillér
Baross, veséban ellen . . . . . 26 fillér	Hargitaligeti, üdítő ital . . . . . 26 fillér	Sztojka, cukorbetegség ellen . . . . . 28 fillér

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a TERMÉSZETES ÁSVÁNYVÍZ gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeink a külföld majdnem összes gyógyvizeivel pótolhatók.

Raktár: Fährndrich Zoltánnál, Csikszeredában.

AKI BUTORT BUDAPESTEN

akar vásárolni, saját érdekében cselekszik, hogyha vásárlás előtt megtekinti a

„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET“

— védnöksége alatt álló —

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak: VIII. József-körút 28. (Békkocsis-utca sarkán). IV. Ferenciek-tere 1. szám (a királyi bérpalotában).

Ezen szövetség az „Országos Központi Hitelszövetkezet“ tagja s ennek felügyelete alatt áll. Vásárlási kényszer kizárva. Stilszerű modern lakberendezések.

Jutányos árak! Szavatosság az áru minőségeért!

Az árucsarnokba kizárólag I. rangú budapesti asztalosok és kárpitosok dolgoznak.

ALAPITTATOTT 1885.

ALAPITTATOTT 1885.

HARKÓ LAJOS

URI SZABÓ-ÜZLETE

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 2. szám. (Státus palota).

SÜRGÖNYCIM: HARKÓ SZABÓ, KOLOZSVÁR.

Ajánlja dusan felszerelt szövetraktárát, ugymint:

Hazai és angol szöveteit.

Vidékre megrendelőknek mintagyűjteményét készséggel küldi meg, mértékvetel és próba helyett elegendő egy jól álló használt ruha beküldése.

Vidéki megrendelést jutányos árban és pontosan eszközöl.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe!

Országszerte feltűnést keltenek árak és izlés tekintetében

Weiner Mátyás, Budapest, VI. Andrásy-ut 3. sz. divatáruház gyapju, szövet és mosóáru ujdonságai.

Raktárra érkeztek: Hommespun, Setland, Diagonál cheviot, Noppe, Ottoman, Cotelain, Kamgarn és Rips gyapjukelme ujdonságok, méterje 48 krajcártól 4 fut 50 krajcárig. Bluz és pongyolák, bársonyok 65 krajcártól feljebb. Óriási választékban angol flanellek, tennis-kelmék, nyomott és szövött barchettek, méterje 19 krajcártól 75 krajcárig. Csipkeszövet ujdonságok, péghimzések, színházi kendők és fátolok stb. — Mintákat vidékre kívánatra készséggel küld.

20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállít.

LITKE L. pezsgőborgyár-telepe

PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3. sz.

Frigyes főherceg ö császári és királyi fensége
Salvator Lipót főherceg ö. cs. és kir. fensége és a
„Nemzetközi Hálókocsi“ és „Európai Express-vonat-Társaság

SZÁLLÍTÓJA.

PEZSGŐFAJOK:

Sport „GRAND VIN SEC“, || „FOR ENGLAND“ (savanykás),
Casino „EXTRA SEC“, || Britania „Extra Dry“ cukor nélkül.

A legolcsóbb bevásárlási forrás FEKETE VILMOS illatszertárában, Csikszereda.

Kaphatók a legfinomabb illatszerek deka-grammonként és mindennemű arc- és kéz-ápoló szerek. — Gyógy- és virágszappanok.

Az Inda-sósorszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen. Hajrák-regenerátor, sz. üszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színét, valamint mindennemű különlegességek raktára. A Thymol és Stomatol fogápoló szerek a legjobbak. A A Trifoleum (hajpetrol) hölgyeknek állandó hajápolásához nélkülözhetetlen. — A Honey Jelly a legfinomabb kézfinomító.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek, szolid árak mellett.

Pollitzer sérvambulorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdéműtétek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8., felem.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. — Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez. Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak! Egyéni speciális kezelés!

Szabad. sérvkötők már 5 K.-tól felfelé. Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek. Hygienikus cikkeket a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatonta 2—16 koronáig. Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ c. orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul észárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Albertfy Sándor, Brassó, Kórház-utca 6. szám.

Sürgönycim: Albertfy, Brassó.

Távbeszélő hívószám: 358.

Műszaki s építkezési anyagok üzlete, aszfalt és cementipar vállalat.

Elvállal minden a cement és aszfalt-ipar szakmába tartozó munkálatokat jótállás és jutányos árak mellett. Raktáron tart portland- és román-cementet, gipszet, nádfonatot, tűzálló téglát, chamotlisztet, elszigetelő és fedéllemezt, köszénkátrányt, carboliumot, fedélmázat, fali és fedéltéglát, meszet, szóval mindennemű építkezési anyagokat, olcsó árakban.

Építkezési és fedélserepet
bármely vasúti állomásra.